

1876. évi XII. törvénycikk

a Királyföldről (fundus regiusról), továbbá a szász egyetem (universitas) rendezéséről és az egyetemnek, valamint az ugynevezett hét biráknak vagyonáról¹

Az ország területe egy részének közigazgatási tekintetek miatt elkerülhetlenné vált szabályozása indokából a Királyföldre vonatkozólag a következők állapotnak meg:

1. § A törvényhatósági területek szabályozásánál, a melyről külön törvény fog intézkedni, a Királyföld és vele szomszédos területek ugyanazon tekintetek alá esnek.

A terület-szabályozás után a Királyföldre nézve eddig fennállott különbségek a közigazgatás körében megszűnnek.

2. § A szász ispáni (comesi) hivatal megszűnik és e cím mint a szász egyetem közgyűlésnek elnökére, Szebenmegye főispánjára száll át.

3. § A szász egyetemnek (universitás) mint kizárólag közmivelődési hatóságnak hatásköre az egyetemi vagyon felett való rendelkezésre, a kezelés alatt álló alapítványok rendeltetésszerű felhasználásának eszközzésére és az azok felett való ellenőrködésre nézve továbbra is fentartatik.

4. § A szász egyetem vagyona (6. és 7. §) egyedül közmivelődési czélokra fordítható.

5. § A szász egyetemi vagyont illetőleg fennálló tulajdonjog jelen törvény által érintetlenül hagyatik. Ezen tulajdonjog iránt felmerülhető kérdések felett birói ítélet dönt.

6. § A szász egyetem vagyonának szabad rendelkezés alatt álló jövedelmei, a 3. és 4. § korlátai között, a tulajdonos összes lakosság javára vallás- és nyelvkülönbség nélkül fordítandók.

7. § A szász egyetem vagyona felett az alapítványok értelmében és korlátai között és a kormány felügyeleti jogának fentartása mellett, a szász egyetem közgyűlése rendelkezik.

8. § Az egyetem közgyűlésének:

a) elnöke: Szebenmegye főispánja;

b) alelnöke az, kit a közgyűlés tagjai közül maga választ három évre;

c) jegyzője az egyetem titkára (16. §), ennek akadályoztatása esetében a gyűlés által saját tagjai közül egy gyűlés tartamára választott helyettes;

a jegyző tanácskozó és szavazatjoggal bír;

d) tagjai a Királyföldet képezett székek, vidékek és városok országgyűlési képviselőválasztási joggal bíró lakóinak 20 képviselője. És pedig: Nagy-Szeben és Brassó városok részéről kettő-kettő; tehát összesen négy; Segesvár, Szászsebes, Szászváros, Medgyes és Besztercze városok részéről egy-egy tehát összesen 5.

A fentebbieken kívül levő 11 tag választására a Királyföld többi részei 11 választókerületre osztatnak, és pedig tekintettel arra, hogy azokban a választók száma lehetőleg egyforma legyen, egy választókerület több ujonnan alakítandó törvényhatóság területére ki ne terjedjen és a régebben ugyanazon királyföldi törvényhatósághoz tartozó választók lehetőleg együtt maradjanak. Mindenik választókerület egy képviselőt küld az egyetemi közgyűlésre.

9. § A 8. § d) pontja szerint alkotandó 11 választókerületet, a fennálló szász egyetem közgyűlése meghallgatásával, a belügyminister állapítja meg. Ugyanilyképen állapítandó meg az egyetemi közgyűlés tagjainak választási módja is.

A jelen törvény szerint alakulandó első közgyűlés pedig megállapítja a belügyminister jóváhagyása mellett a közgyűlés tanácskozási szabályait és az egyetem központi hivatalának ügykezelési rendét.

¹ Szentesítve: 1876. IV. 2. Kihirdetve: az országgyűlés mindkét házában 1876. IV. 8.

Az ezen §-ban foglalt rendelkezések minden későbbi módosítása is a szász egyetem közgyűlésének meghallgatásával a belügyminister által lesz megállapítandó.

10. § Az egyetem közgyűlésének tagjai 3 évre választatnak.

11. § Szász egyetemi közgyűlés évenként rendszeren egy tartandó, melyben az azelőtti év számadásai megvizsgáltatnak és a következő év költségvetése elkészítettetik. Rendkívüli közgyűlés tartását elrendelheti a kormány; ezenkívül kötelessége az egyetemi közgyűlés elnökének, a tagok többségének kívánatára, rendkívüli közgyűlést hirdetni.

12. § Az egyetemi közgyűlés határozatai általában a belügyminister, vagy a mennyiben azok közművelődési ügyekre vonatkoznak, a vallás- és közoktatási minister jóváhagyása után válnak érvényesekké.

13. § Az egyetem közgyűlésének jegyzőkönyvei, legfeljebb 15 nap alatt a gyűlés bezárta után, felterjesztendő a belügyministerhez. Azon jegyzőkönyvi határozat, melyre a felérkezés napjától számítva 40 nap alatt a ministerium megjegyzést nem tesz, jóváhagyottnak tekintendő.

14. § Az elnöknek, ha véleménye szerint a közgyűlés hatáskörén túl lépett, vagy ha a rendet fentartani képtelen, jogában áll az ülést felfüggeszteni és ismétlődés esetében azt 14 napra elnapolni.

Ez esetben az elnöknek kötelessége a belügyministerhez indokolt jelentést tenni.

15. § Az egyetemi közgyűlés ülései nyilvánosak.

16. § Az egyetem ügyeit, a közgyűlés határozatai nyomán, az egyetem központi hivatala igazgatja. Ezen hivatalnak feje az egyetemi közgyűlés elnöke, hivatalnokai az egyetem titkára (8. §) és pénztárnoka.

A központi hivatalban az elnököt akadályoztatása esetében az egyetem titkára helyettesíti.

A központi hivatal többi hivatalnokainak létszámát, továbbá a központi hivatal összes hivatalnokai fizetését, választásuk módját és hivataloskodásuk tartamát az egyetemi közgyűlés állapítja meg, ministeri jóváhagyás mellett.

Az egyetemi számvevőségnek azon teendője, hogy a királyföldi városok és községek számadásait megvizsgálja, megszünik.

17. § Az ugynevezett hétbirák vagyona felett, melyre nézve különben a 4., 5., 6., 7-ik § rendelkezései irányadók, Szeben vármegye főispánjának elnöklete alatt közgyűlésileg az egyetemi közgyűlés azon tagjait rendelkeznek, kik az eddigi Királyföld azon városait és kerületeit képviselik, melyek együttesen a hétbirák javainak tulajdonosai.

Ezen gyűlésnek jegyzője ugyancsak az egyetemi titkár és jogköre a hétbirák vagyonát illetőleg ugyanaz, mely az egyetem vagyonát illetőleg az egyetemi közgyűlés számára jelen törvény által megállapítva van.

18. § A hétbirák közgyűlése akkor tartatik, midőn szász egyetemi közgyűlés van és arra külön kihirdetés nem szükséges.

19. § Hogy az egyetem központi hivatalának költségeihez mily módon és mily arányban járuljon a hétbirák vagyona: a szász egyetemi közgyűlés és a hétbirák közgyűlése egyezményileg fogja megállapítani, ha pedig ezen kérdésre nézve az említett kétféle közgyűlés egyetértésre jutni nem tudna, a kérdést eldönti a belügyminister.

20. § Jelen törvény életbeléptetésének időpontját a belügyminister határozza meg, végrehajtásával pedig a belügyi- és a vallás- és közoktatási ministerek bizatnak meg.

TARTALOMJEGYZÉK

1876. évi XII. törvénycikk	1
a Királyföldről (fundus regiusról), továbbá a szász egyetem (universitas) rendezéséről és az egyetemnek, valamint az ugynevezett hét bírának vagyonáról	1